

Економічні науки

УДК 351.863

Скляр Надія Михайлівна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри підприємництва і торгівлі

Донецький національний університет економіки і торгівлі

імені Михайла Туган-Барановського

Скляр Надежда Михайловна

кандидат экономических наук,

доцент кафедры предпринимательства и торговли

Донецкий национальный университет экономики и торговли

имени Михаила Туган-Барановского

Skliar Nadiia

PhD, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship and Trade

Donetsk National University of Economics and Trade

named after Mykhailo Tugan-Baranovsky

Костакова Ліна Дмитрівна

асистент кафедри підприємництва і торгівлі

Донецький національний університет економіки і торгівлі

імені Михайла Туган-Барановського

Костакова Лина Дмитриевна

ассистент кафедры предпринимательства и торговли

Донецкий национальный университет экономики и торговли

имени Михаила Туган-Барановского

Kostakova Lina

Assistant of the

Donetsk National University of Economics and Trade

named after Mykhailo Tugan-Baranovsky

Бабич Анастасія Дмитрівна

студентка

Донецького національного університету економіки і торгівлі

імені Михайла Туган-Барановського

Бабич Анастасия Дмитриевна

студентка

Донецкого национального университета экономики и торговли

имени Михаила Туган-Барановского

Babych Anastasiia

Student of the

Donetsk National University of Economics and Trade

named after Mykhailo Tugan-Baranovsky

АНАЛІЗ ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

ТЮТЮНОВИМИ ВИРОБАМИ В УКРАЇНІ

АНАЛИЗ ИНСТРУМЕНТОВ РЕГУЛИРОВАНИЯ ВНЕШНЕЙ

ТОРГОВЛИ ТАБАЧНЫМИ ИЗДЕЛИЯМИ В УКРАИНЕ

ANALYSIS OF FOREIGN TRADE REGULATION INSTRUMENTS OF

TOBACCO PRODUCTS IN UKRAINE

***Анотація.** Одним з найбільш конкурентних та динамічних серед національних ринків є український ринок тютюнової продукції. На ньому представлено близько 100 бренд-сімей і понад 350 найменувань цигарок, що свідчить про широкий вибір пропозицій і високий рівень конкуренції. Головною тенденцією сучасного тютюнового ринку в Україні є падіння обсягів легального ринку. Стабільність споживання і скорочення легального виробництва свідчать про заміщення легального продукту нелегальним. Зростання пропозицій дешевої неврахованої продукції на ринку, збільшення контрабандного потоку тютюнових виробів, сумнівна якість цигарок на тіньовому ринку є результатом неодноразового непрогнозованого*

підвищення ставок акцизного збору на цей вид продукції. Уряд вимушений постійно удосконалювати інструменти регулювання зовнішньої торгівлі і розробляти заходи протидії незаконному розповсюдженню фальсифікованої тютюнової продукції на території України.

Стаття присвячена актуальним питанням аналізу сучасних інструментів регулювання зовнішньої торгівлі тютюновими виробами в Україні та проблематиці боротьби з незаконним переміщенням продукції тютюнової галузі через державний кордон. Систематизовані інструменти регулювання обігу тютюнових виробів в Україні. Проаналізовано ставки акцизу та статистика проведення експертиз тютюнових виробів та цигарок структурними підрозділами ДФСУ, як елементу контролю якості імпортової продукції. Досліджена нормативно-правова база регулювання торгівлі тютюнової продукції та визначена проблематика збільшення її контрабандних потоків. Систематизовані штрафні санкції, які застосовуються при порушеннях умов торгівлі тютюновими виробами. Окреслені напрямки та чинники збільшення контрабандних потоків і проблемні аспекти контролю тютюнових виробів при перетині митного кордону. Визначені напрямки розвитку регуляторної політики обігу тютюнової продукції в Україні, що сприяють мінімізації контрабанди.

Ключові слова: *зовнішня торгівля, інструменти регулювання, тютюнова продукція, штрафи, санкції, контрабанда.*

Анотація. *Одним из наиболее конкурентных и динамичных среди национальных рынков является украинский рынок табачной продукции. На нем представлено около 100 бренд-семей и более 350 наименований сигарет, что свидетельствует о широком выборе предложений и высоком уровне конкуренции. Главной тенденцией современного табачного рынка в Украине является падение объемов легального рынка. Стабильность потребления и сокращение легального производства свидетельствуют о замещении легального продукта нелегальным. Рост предложений дешевой*

неучтенной продукции на рынке, увеличение контрабандного потока табачных изделий, сомнительное качество сигарет на теневом рынке является результатом неоднократного непредсказуемого повышения ставок акцизного сбора на этот вид продукции. Правительство вынуждено постоянно совершенствовать инструменты регулирования внешней торговли и разрабатывать меры противодействия незаконному распространению фальсифицированной табачной продукции на территории Украины.

Статья посвящена актуальным вопросам анализа современных инструментов регулирования внешней торговли табачными изделиями в Украине и проблематике борьбы с незаконным перемещением продукции табачной отрасли через государственную границу. Систематизированы инструменты регулирования оборота табачных изделий в Украине. Проанализированы ставки акциза и статистика проведения экспертиз табачных изделий и сигарет структурными подразделениями ГФСУ, как элемента контроля качества импортной продукции. Исследована нормативно-правовая база регулирования торговли табачной продукцией и определена проблематика увеличения ее контрабандных потоков. Систематизированы штрафные санкции, которые применяются при нарушениях условий торговли табачными изделиями. Исследованы направления и факторы увеличения контрабандных потоков и проблемные аспекты контроля табачных изделий при пересечении таможенной границы. Определены направления развития регуляторной политики обращения табачной продукции в Украине, способствующие минимизации контрабанды.

Ключевые слова: *внешняя торговля, инструменты регулирования, табачная продукция, штрафы, санкции, контрабанда.*

Summary. *One of the most competitive and dynamic among national markets is the Ukrainian tobacco products market . It represents about 100 brand*

families and over 350 cigarette brands, indicating a wide range of offers and a high level of competition. The main trend of modern tobacco market in Ukraine is the decline in the legal market. Stability in consumption and reduction of legal production indicate the replacement of the legal product with illegal. The result of the repeated unpredictable increase in excise duty rates for this product type are: (a) growth of supply of cheap unrecognized products on the market, (b) increased smuggling of tobacco products, (c) the dubious quality of cigarettes in the shadow market. The Government is forced to constantly improve the instruments of regulation of foreign trade and to develop measures to counteract the illegal distribution of counterfeit tobacco products in Ukraine. The purpose of the article is devoted to the actual questions of analysis of modern tools of regulation of foreign trade in tobacco products in Ukraine and the problems of combating the illegal movement of tobacco products through the state border. Authors systematized instruments for regulating the circulation of tobacco products in Ukraine. The excise tax rates and statistics of tobacco product and cigarette expert examination by the structural units of the State Fiscal Service of Ukraine, as an element of quality control of imported products, are also analyzed. The regulatory framework for regulating the trade in tobacco products has been investigated and the problem of increasing its smuggling flows has been identified. Penalties applied in violation of the terms of trade in tobacco products were systematized.

The directions and factors of the increase of smuggling flows and the problematic aspects of the control of tobacco products at the crossing of the customs border are outlined. The directions of development of the regulatory policy of the circulation of tobacco products in Ukraine, which help to minimize cotraband, are determined.

Key words: foreign trade, regulatory instruments, tobacco products, fines, sanctions, cotraband.

Постановка проблеми. Реалії сучасного міжнародного моніторингу та показники кримінальної статистики свідчать про недосконалість інструментів і механізмів регулювання зовнішньої торгівлі тютюновими виробами як в Україні, так і за її межами. Узагальнений щорічний обсяг ринку нелегальної торгівлі сигаретами в Україні становить 2,5 млрд грн. втрат бюджету країни та 250 млн євро тіньових коштів. Суттєві прибутки тіньового тютюнового бізнесу позиціонують Україну, за даними KPMG, як лідера серед країн-постачальників нелегальних сигарет до ЄС. Збільшення у 2018р. (до 3,7%) на третину у порівнянні з показником 2017р. середнього показника внутрішнього ринку нелегальної торгівлі тютюновою продукцією, недоотримання близько 2,5 млрд грн. бюджетних податків, постійне зростання акцизних ставок і, як наслідок, зростання вартості тютюнової продукції за умови невисокої купівельної спроможності, збільшення попиту на дешеві контрафактні (підробку) або контрабандні (незаконні) сигарети, падіння обсягів легального ринку, свідчить про недосконалість механізмів та інструментів регулювання внутрішньої та зовнішньої торгівлі на ринку тютюнових товарів [1]. За даними експертів, тенденція зростання цих негативних показників зберігається і буде зберігатися ще найближчих декілька років. Отже, дослідження інструментів регулювання обігу тютюнової продукції та методів запобігання контрабанді та незаконному переміщенню через державний кордон, визначення проблемних аспектів митно-тарифного та нетарифного регулювання при зовнішній торгівлі тютюновими виробами, питання якості тютюнової продукції на українському ринку, обумовлюють необхідність поглиблення вивчення даної тематики і його актуальність в розрізі забезпечення окремих складових національної та економічної безпеки держави.

На сьогоднішній день ринок тютюнових виробів має великі обсяги обороту і через високу прибутковість недоброякісні підприємці часто перевозять даний вид продукції нелегально – контрабандою. Саме тому

необхідно прикладати чималі зусилля країнам світу для того, щоб цигарки потрапляли до споживачів цієї продукції легально. Це і стало найголовнішою проблемою сьогодення.

Країни Європи та Україна втрачають чималу суму фінансового бюджету через те, що контрабанда цигарок набирає обертів. Тож, країни світу намагаються приділяти цьому велике значення, але контрабандисти не уникають можливостей провести виробу нелегально, для майбутнього збуту [1].

Тому, найголовнішим завданням для більшості держав є удосконалення та підвищення взаємодії на двосторонньому та регіональному рівнях, а також впровадження міжнародних організацій в сфері контрабанди [2]. Для визначення ефективності діяльності щодо мінімізації контрабанди застосовуються статистичний та факторний аналіз.

Наявність системи протидії на національних та міжнародних рівнях є одним з головних вирішень проблем.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням щодо політики контролю над тютюном в Україні займалися такі автори, як: К.С. Красовський, Т.І. Андреева, А.П. Скіпальський, А.А. Григоренко, М.Є. Поліщук, О.О. Стойка [3].

Але більшість вчених висвітлюють лише саму причину та наслідки, які вона породжує, не досліджуючи самих пропозицій на ефективність уникнення контрабанди.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Аналіз інструментів регулювання зовнішньої торгівлі тютюновими виробами в сучасних економічних умовах в Україні та визначення заходів їх оновлення для усунення нелегального переміщення даних товарів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні питання якості тютюнової продукції регулюється низкою нормативних актів, основним з яких є Закон України від 19.12.1995 р. N 481/95-ВР «Про державне

регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (зі змінами), яким встановлено, що імпорт тютюнової сировини може здійснюватися лише суб'єктами господарювання, які мають ліцензію на право виробництва тютюнових виробів та тютюново-ферментаційними заводами, які здійснюють реалізацію (передачу) ферментованої тютюнової сировини виробникам тютюнових виробів або на експорт. Згідно пп. 26 п. 4 Положення про Державну фіскальну службу України, затвердженого постановою КМУ від 21.05.2014 р. N 236, ДФС, відповідно до покладених на неї завдань, провадить дослідження і експертну діяльність у податковій та митній сферах, та в тому числі і при обігу тютюнової продукції. Порядок взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів ДФСУ із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 02.12.2016 р. N 1058.

В країнах ЄС правила поведінки на ринку виробників та продавців тютюнових виробів регламентуються такими нормативними актами, як Директивою №2001/37/ЄС «Про наближення законодавчих, нормативних та адміністративних актів держав-членів щодо виробництва, презентації та реалізації тютюнових виробів», Директивою №2003/33/ЄС Європейського Парламенту та Ради «Про наближення законодавчих, нормативних та адміністративних актів держав-членів про рекламу та спонсорство тютюнових виробів», а також Рекомендація Ради Європи щодо запобігання куріння та щодо ініціатив покращення контролю за тютюном від 2 грудня 2002 р.

На сьогодні у ЄС ще залишаються неврегульованими вимоги щодо подачі важливої для здоров'я інформації на упаковках тютюнових виробів

на законодавчому, адміністративному та економічному рівнях. Ці бар'єри мають бути подолані для того, щоб імпортуючи цигарки з однієї країни-члена ЄС до іншої, з метою охорони здоров'я громадян, було дотримано вимоги національного законодавства. Йдеться також про важливість нормування поданої інформації, як-то необхідність заборони таких описів як «м'який» або «легкий», але з чітким вказуванням кількості смол, нікотину і чадного газу. Це дає право споживачу особисто оцінити ступінь впливу товару на його організм.

Європейський Союз забороняє рекламу тютюнових виробів в друкованих ЗМІ, радіомовленні і під час надання інформаційних послуг. Важливим уточненням є те, що документ не стосується непрямого рекламування товару, моніторингу витрат тютюнових компаній на рекламу чи автоматичний продаж тютюнопродуктів. Запропонована Директива ЄС також не стосується реклами на телебаченні [2].

У деяких країнах ЄС заборонено також спонсорство подій та проєктів тютюновими компаніями, особливо на міжнародному рівні. На думку Європейської Комісії подібне поширення тютюнової продукції повинне бути заборонене повністю. Але усі досить жорсткі норми регулювання обігу тютюновими виробами у країнах ЄС та підвищення жорстокості контролю до вимог якості продукції наразі не є впливовими важелями для запобігання контрабанди тютюнових виробів як з України, так і з України до країн ЄС.

Таким чином, контрабанда тютюновими виробами до України та країн ЄС є однією з комплексних проблем сучасності, складовими якої є скорочення обсягів легального виробництва, корумпованість чиновників, нерегульованість правил поведінки на ринку виробників та продавців тютюнових виробів, неактуальність діючих норм щодо якості тютюнової сировини.

За думкою експертів, які вивчали питання політики контролю над тютюном в Україні, найголовнішою проблемою останніх років стало підняття ставки акцизного збору на тютюнові вироби (табл. 1).

З 1 січня 2018 року в Україні підвищився акциз на тютюнові вироби. Прогнозується, що з кожним роком у майбутньому акциз буде підвищуватись на 20%, поки не досягне європейського рівня, який становить 90 євро за тисячу цигарок. Зараз в Україні акциз складає приблизно 20 євро за тисячу штук (596 гривень за тисячу штук). Урядовий закон щодо підвищення акцизного збору передбачає планомірне щорічне підвищення ставки на 20% аж до 2025 року. До 2025 року вартість акцизу досягне 90 євро за 1000 сигарет, а обсяг акцизу, закладеного в ціну сигарет - 60%.

Таблиця 1

Ставки акцизного збору на тютюнові вироби за 2010 та 2018 роки

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Одиниця виміру		Ставки податку	
		2010	2018	2010	2018
2401	Тютюнова сировина Тютюнові відходи	0	гривень за 1 кг	0	2601,91
2402100000	Сигари, включаючи сигари з відрізними кінцями, та сигарили (тонкі сигари), з вмістом тютюну	гривень за 1 кг	гривень за 1 кг	140	2601,91
2402209010	Сигарети без фільтра, цигарки	гривень за 1000 штук	гривень за 1000 штук	40,25	2071,01
2402209020	Сигарети з фільтром	гривень за 1000 штук	гривень за 1000 штук	90	2071,01
2403	Тютюн та замітники тютюну	гривень за 1 кг	гривень за 1 кг	50	2601,91

Джерело: [5-6]

Отже, акцизний збір за кожну пачку сигарет становитиме найближчим часом 1,8 євро. А сукупне оподаткування акцизним збором і ПДВ складатиме 2,16 євро. Таким чином, покупці сигарет платять два види акцизного податку - один стягується поштучно, а другий у відсотках від

ціни. Тому, пачка сигарет в 2025 році обійдеться як мінімум в 3 євро або 93 грн за нинішнім курсом. Отже, доопрацьованим проектом передбачається поступове до 2025 року підвищення специфічних ставок акцизного податку на тютюнові вироби і мінімального акцизного податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку з тютюнових виробів [7]. Крім того, проектом передбачається, що з 01.01.2025 будуть дотримуватися вимоги Директиви Ради Європейського Союзу № 2011/64/ЄС від 21.06.2011 року про структуру і ставки акцизів, що застосовуються до тютюнових виробів щодо частки акцизу у середньозваженій роздрібній ціні продажу сигарет як мінімум 60%. Для цього запроваджується механізм визначення такої ціни.

На сьогоднішній день законодавцем запроваджені деякі вдосконалення інструментів регулювання тютюнового обігу в Україні, які зможуть зменшити транзит через країну, виробництво та імпорт нелегальних товарів (рис.1).

Рис. 1. Напрямки боротьби з контрабандою тютюнових виробів

Джерело: складено авторами

Прогресивним інструментом регулювання зовнішньої торгівлі тютюновими виробами стала Постанова КМУ від 04 квітня 2018 р. № 257 в якій затверджені нові акцизні марки для тютюнової продукції [8]. Для кожного виду виробу затверджена певна кольорова гамма нової акцизної марки. Наприклад, для вітчизняних виробів з фільтром і без нього – зелена

акцизна марка, помаранчева марка – для іншої тютюнової продукції вітчизняного виробництва (рис. 2). Імпортне виробництва сигарет з фільтром та без нього – позначається синім кольором, інші ж вироби для імпорту мають бордовий колір [9].

Рис. 2. Взірці нових акцизних марок на тютюнову продукцію

Держава стала більш серйозно відноситися до якості виробів, тому, до Департаменту податкових та митних експертиз ДФС (далі – ДПМЕ ДФС) надходять запити щодо проведення досліджень, перевірки якості. У 2017 році для перевірки надійшли тютюнові вироби, загальною вартістю 40,3 млн. грн.

Підсумки роботи Управління товарознавчих, інженерно-технічних та криміналістичних експертиз ДПМЕ ДФС за січень-березень та квітень 2018 року з урахуванням структурних підрозділів показали, що проведення експертизи тютюнових виробів та сигарет займає вагоме місце у перевірці такої продукції на предмет її фальсифікації, про що свідчать результати перевірки порівняно з іншими групами товарів. Причинами такої «популярності» в перевірці можуть виступати різні фактори та чинники (виходячи із замовлення експертизи), але частіше всього виступає перевірка тютюнової продукції на предмет фальсифікації або відповідність такої

продукції стандартам за якими її виготовлено.

За даними Відділу товарознавчої експертизи та попередньої оцінки товарів ДФСУ за перше півріччя 2018р. було досліджено 2888 зразків, 22% з яких припадало на тютюнові вироби (рис. 3).

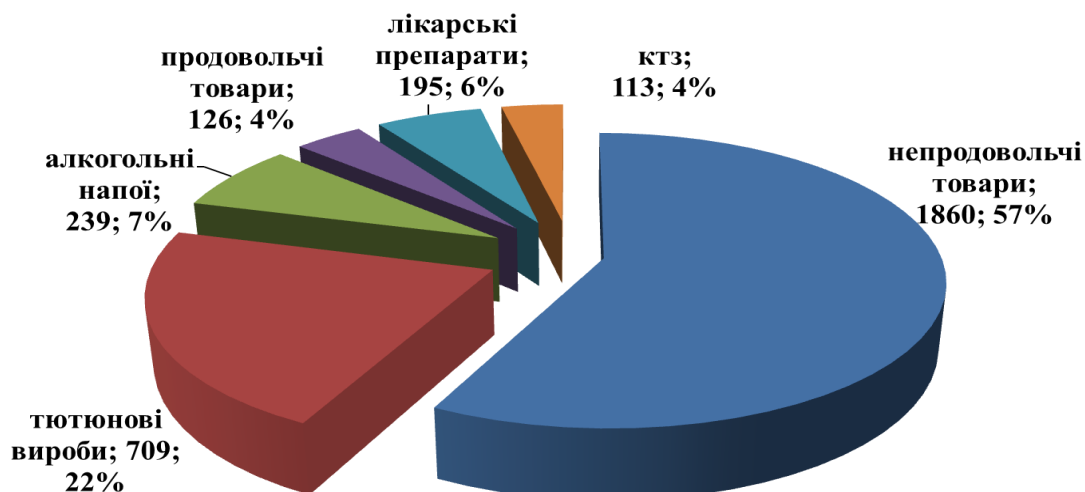

Рис. 3. Статистика експертних досліджень Відділу товарознавчої експертизи та попередньої оцінки товарів ДФСУ, 2018 р.

Джерело: [10]

З аналітичних довідок фахівців ДПМЕ ДФСУ визначається, що в середньому 13% усіх проведених експертиз тютюнових виробів та сировини свідчать про фальсифікацію товарів, а експертні дослідження щодо якості тютюнових виробів займають другу позицію (22%) від усього обсягу річних проведених експертиз ДФСУ [10]. Тому, необхідною мірою, стало встановлення адміністративно-правових та фінансових санкцій за порушення норм обігу тютюновими виробами (табл. 2).

Таблиця 2

Штрафні санкції за певний вид порушення

Вид порушення	Штрафні санкції
Здійснення роздрібною торгівлі тютюновими виробами за цінами, вищими від максимальних роздрібних цін на тютюнові вироби,	100 % вартості наявних у суб'єкта господарювання тютюнових виробів, але не менше 10000 грн.

встановлених виробниками або імпортерами таких тютюнових виробів, збільшеними на суми акцизного податку з реалізації через роздрібну торговельну мережу	
Порушення вимоги зберігання підакцизних товарів у місцях зберігання, не внесених до Єдиного державного реєстру місць зберігання	100 % вартості товару, який перебуває в такому місці зберігання, але не менше 17000 грн.
Оптова (включаючи імпорт і експорт) і роздрібна торгівля спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами здійснюється без наявності ліцензії	200 % вартості отриманої партії товару, але не менше 17000 грн.
Торгівля пивом (крім безалкогольного), алкогольними, слабоалкогольними напоями або тютюновими виробами з рук	Від 30 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (510 — 850 грн.) з конфіскацією предметів торгівлі. Дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі самі порушення, тягнуть за собою накладення штрафу від 150 до 250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (2550 — 4250 грн.) з конфіскацією предметів торгівлі (ст. 156 КпАП)

Джерело: складено авторами на основі [3; 5]

Додаткові санкції, як інструмент запобігання незаконного обігу тютюнових виробів та використання неякісної продукції в Україні передбачає законопроект № 9073 «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» щодо заборони тютюнових виробів з характерним смаком чи запахом [12].

Забороняється оптова та роздрібна торгівля, а також імпорт для реалізації на території України тютюнових виробів з характерним запахом, що містять ароматизатори в капсулах або будь-які технічні особливості, які «дозволяють модифікацію запаху або смаку зазначених тютюнових виробів або інтенсивності їх диму». Вироби, які «посилаються на смак, запах, будь-які ароматизатори або інші добавки або на їх відсутність».

За порушення правил цього законопроекту, передбачена відповідальність. Наприклад, за роздрібну реалізацію — від 5 тис. грн. до 10 тис. грн., імпорт, оптову реалізацію на території України — від 10 тис. грн. до 50 тис. грн., виробництво та введення в обіг на території України — від 50 тис. грн до 200 тис. грн. [11].

В ЄС запроваджені найкращі практики контролю за ринком підакцизних товарів, такі як система електронного адміністрування акцизного податку, яка спрямована на підвищення ефективності процедур моніторингу руху підакцизних товарів від виробника до кінцевого споживача. Інструментом забезпечення адміністрування акцизного податку в країнах ЄС є функціонування інституту акцизних складів та електронна система контролю за рухом підакцизних товарів – Excise Movement and Control System (EMCS) [13].

Окрім електронної системи контролю за рухом підакцизних товарів з липня 2019 р. впроваджується система виявлення та відстеження (Track and Trace) [14]. Відстеження передбачає маркування продуктів унікальним ідентифікатором з метою контролю за переміщенням тютюнових виробів по ланцюгу постачання від виробника до кінцевого пункту продажу перед роздрібною торгівлею, який дозволяє фіксувати історію місцезнаходження та час. В свою чергу, виявлення – це можливість ідентифікувати минуле або поточне місцезнаходження тютюнових виробів [15, с. 135].

Висновки з цього дослідження. Через свою популярність серед людей, високий тіньовий дохід від контрабанди, а також фальсифікація тютюнової продукції мають лідируючі позиції серед порушення правил. Це підтверджується результатами проведення експертиз ДФСУ, позицією України за даними КPMG, як лідера серед країн-постачальників нелегальних сигарет до ЄС, збільшенням у 2018р. (до 3,7%) на третину у порівнянні з показником 2017р. середнього показника внутрішнього ринку нелегальної торгівлі тютюновою продукції, недоотримання близько 2,5

млрд грн. бюджетних податків, постійне зростання акцизних ставок і, як наслідок, зростання вартості тютюнової продукції за умови невисокої купівельної спроможності, збільшення попиту на дешеві контрафактні (підробку) або контрабандні (незаконні) сигарети, падіння обсягів легального ринку. Усі ці факти свідчать про недосконалість механізмів та інструментів регулювання внутрішньої та зовнішньої торгівлі на ринку тютюнових товарів. Для подолання такого фактору як контрабанда необхідна модернізація інструментів регулювання.

При інтегруванні України в європейську спільноту, нарівні з заходами щодо зменшення рівня корупції в органах державної влади, збільшення обсягів іноземних інвестицій в економіку, запровадження комунікативних зв'язків громадян України для можливості отримання анонімних повідомлень щодо розповсюдження незаконної та неякісної тютюнової продукції, перспективними заходами модернізації інструментів контролю за обігом тютюнової продукції буде впровадження систем електронного адміністрування акцизного податку, моніторинг руху підакцизних товарів від виробника до споживача (Track and Trace), посилення функції безпеки постачання шляхом оновленого методу аутентифікації.

Література

1. Чикоцкас Е. Сигареты-нелегалы: почему Украина до сих пор лидер контрабанды в ЕС// Экономическая правда [сайт]. 12.12. 2018. URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2018/12/12/643505/> – Назва з екрана.
2. ЕС втрачає мільярди через контрабанду цигарок//Made for minds [сайт]. URL: <http://www.dw.com/uk/ес-втрачає-мільярди-через-контрабанду-цигарок/a-16861127> – Назва з екрана.
3. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів:

- Закон України від 19.12.1995 року № 481/95/ URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/481/95-вр>
4. Контроль над тютюном в Україні/ URL:
<http://tobaccocontrol.org.ua/uploads/resource/file/56/58ea61af37b4d.pdf>
 5. Про ставки акцизного збору на тютюнові вироби: Закон України від 01.01.2010 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/30/96-вр>
 6. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2756-VI. Офіційний вісник України. 2010. № 92. Ст. 3248.
 7. Із 1 січня акциз на тютюнові вироби в Україні зріс майже на 30%. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/protesty-irane-chislo-pogibshih-dostiglo-15148095.html>– Назва з екрана.
 8. Деякі питання маркування тютюнових виробів: Постанова Кабінету Міністрів України від 04. 04. 2018 р. № 257: станом на 04.04.2018 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/deyaki-pitannya-markuvannya-tyutyunovih-virobiv>
 9. Кабмін затвердив нові акцизні марки для тютюнових виробів URL: <https://www.depo.ua/ukr/politics/kabmin-zatverdiv-novi-akcizni-marki-dlya-tyutyunovih-virobiv-20180412758148>– Назва з екрана.
 10. Офіційна сторінка ДПМЕ ДФС. URL: <http://sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini/struktura-/spetsializovan-departament-ta-org/spetsializovana-laboratoriya/>
 11. Підакцизні товари: наслідки порушень. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100004916-pidaktsizni-tovari-naslidki-porushen>– Назва з екрана.
 12. В Україні можуть заборонити сигарети з ароматизаторами. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100009086-v-ukrayini-mozhut-zaboroniti-sigareti-z-aromatizatorami>– Назва з екрана.
 13. Трансформація акцизної політики України : монографія / за заг. ред. В. І. Коротуна / В. І. Коротун, С. С. Брехов, Н. В. Новицька та ін. –

Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПС України, 2015.
– 448 с.

14. Tobacco Products Directive 2014/40/EC. – 2014. – April.

15. Новицька Н. В., Хлебнікова І.І. Інноваційні механізми контролю за обігом підакцизних товарів: європейські тенденції // Оподаткування та економічна безпека держави в епоху діджиталізації: збірник матеріалів науково-практичного круглого столу, (23 лютого 2018 р., м. Ірпінь) – Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. – 265 с.